Ionawr
2021

Cyngor Sir Gâr
Carmarthenshire County Council

sirgar.llyw.cymru
carmarthenshire.gov.wales

Polisi Amddiffyn Plant
ar gyfer
Ysgol Rhys Prichard

Cyflwyniad

Mae *Ysgol Rhys Prichard* yn cydnabod yn llawn y cyfraniad y mae'n ei wneud i amddiffyn plant.
Mae tair prif elfen i'n polisi:

- atal drwy'r addysgu a'r cymorth bugeiliol a gynigir i ddisgyblion, a'r defnydd o wasanaethau ataliol, fel y Tîm o Amgylch y Teulu mewn ysgolion
- gweithdrefnau ar gyfer adnabod ac adrodd am achosion, neu achosion tybiedig, o gam-drin neu niwed. O ganlyniad i'n cyswllt dyddiol gyda phlant, mae staff yr ysgol mewn sefyllfa dda i sylwi ar yr arwyddion allanol o gam-drin,
- cymorth i ddisgyblion sydd mewn angen neu a allai fod wedi cael eu cam-drin.

Mae ein polisi yn berthnasol i **holl** staff, llywodraethwyr a gwirfoddolwyr sy'n gweithio yn yr ysgol. Gall cynorthwywyr cymorth dysgu, goruchwylwyr canol dydd, gofalwyr, ysgrifenyddion yn ogystal ag athrawon fod y pwynt datgelu cyntaf i blentyn.
Bydd ein hysgol yn adolygu'r polisi yn flynyddol ac mae wedi ymrwymo i ddilyn unrhyw ganllawiau newydd a dderbynnir gan Gyngor Sir Caerfyrddin neu Lywodraeth Cymru.

Yr Uwch Berson(au) Dynodedig ar gyfer amddiffyn plant yn yr ysgol hon yw:
Mr Edward Davies (Pennaeth)
Miss Bethan Evans (Pennaeth Cynorthwyol)
Mr Tracey Aston Rees (CADY)

Atal

Rydym yn cydnabod bod hunan-barch uchel, hyder, ffrindiau cefnogol a llinellau cyfathrebu da gydag oedolyn dibynadwy yn helpu i ddiogelu disgyblion.

Felly, bydd yr ysgol yn:

- Sefydlu a chynnal ethos lle mae plant yn teimlo'n ddiogel ac yn cael eu hannog i siarad, ac y gwrandewir arnynt
- Sicrhau bod plant yn gwybod bod oedolion yn y lleoliad addysg y gallant fynd atynt os ydynt yn poeni neu mewn trafferth
- Cynnwys gweithgareddau a chyfleoedd ar gyfer addysg cydberthynas a rhywioldeb yn y cwricwlwm, sy'n meithrin y sgiliau sydd eu hangen ar blant i gadw'n ddiogel rhag camdriniaeth ac i wybod at bwy i droi am help
- Cynnwys deunydd a fydd yn helpu plant i ddatblygu agweddau realistig tuag at gyfrifoldebau bywyd fel oedolyn yn y cwricwlwm, yn enwedig o ran gofal plant a sgiliau magu plant
- Meithrin perthynas ag asiantaethau eraill a sicrhau atgyfeiriadau cynnar a phriodol am gymorth ac ymyrraeth cyn i risgiau ddwysáu
- Mabwysiadu agwedd ysgol gyfan (lleoliad) at lesiant a fydd yn ymgorffori mesurau diogelu ac ataliol i gefnogi plant a theuluoedd

Gweithdrefnau

Dylid dilyn y rhain os bydd achos datgeliad/pryder amddiffyn plant

Byddwn yn dilyn Gweithdrefnau Diogelu Cymru sydd wedi'u cymeradwyo gan y Bwrdd Lleol Diogelu Plant. Bydd yr ysgol yn:

- Sicrhau bod ganddi Uwch Berson Dynodedig ar gyfer amddiffyn plant sydd wedi cael yr hyfforddiant priodol. **Y person hwn/y bobl hyn yw Mr Edward Davies, Miss Bethan Evans a Mrs Tracey Aston Rees**
- Cydnabod rôl yr Uwch Berson Dynodedig a threfnu cefnogaeth a hyfforddiant [efallai y bydd y lleoliadau addysg am sôn am yr hyfforddiant ychwanegol y bydd eu Huwch Berson Dynodedig yn ei ddilyn]

Sicrhau bod pob aelod o staff a phob llywodraethwr yn gwybod:

- - enw'r Uwch Berson Dynodedig a'i rôl, pwynt cyswllt yr awdurdod lleol a'r llywodraethwr penodedig ar gyfer diogelu
- - bod ganddynt gyfrifoldeb unigol dros roi gwybod i'r gwasanaethau cymdeithasol, neu i'r heddlu am blant sydd mewn perygl a phryderon amddiffyn, o fewn y ffiniau amser y cytunwyd arnynt gyda'r Bwrdd Diogelu Rhanbarthol ar sut i ddelio â'r pryderon hynny pan nad yw'r Uwch Berson Dynodedig ar gael

- Sicrhau bod pob aelod o staff yn ymwybodol o'r angen i fod yn effro i arwyddion o gamdriniaeth ac esgeulustod, ac yn gwybod sut i ymateb i ddysgwr a all ddatgelu camdriniaeth neu esgeulustod

- Sicrhau bod aelodau o staff sydd wedi cofrestru â CGA yn ymwybodol o'r *Cod Ymddygiad ac Ymarfer Proffesiynol ar gyfer cofrestryddion gyda Chyngor y Gweithlu Addysg* (gweler www.cga.cymru/site/index.php/cy/cymhwyster-i-ymarfer/cod-ymddygiad-ac-ymarfer–proffesiynol-pdf.html) a'r disgwyliad o fewn y

Cod bod yr unigolyn cofrestredig yn rhoi sylw i ddiogelwch a llesiant dysgwyr yn eu gofal a chynnwys cysylltiedig

- Sicrhau bod gan rieni/gofalwyr ddealltwriaeth o'r cyfrifoldeb sydd wedi'i roi ar yr ysgol/coleg/lleoliad addysg a staff ar gyfer diogelu ac amddiffyn plant drwy nodi eu disgwyliadau yn llawlyfr yr ysgol

Darparu hyfforddiant i'r holl staff fel eu bod:

- yn deall eu cyfrifoldeb personol
- yn ymwybodol o'r gweithdrefnau lleol y cytunwyd arnynt a'u dyletswydd i ymateb
- yn ymwybodol o'r angen i fod yn wyliadwrus wrth gydnabod achosion o gam-drin ac esgeuluso
- gwybod sut i gefnogi plentyn sy'n datgelu camdriniaeth neu esgeulustod
- deall y rôl y gallai ymddygiadau ar-lein ei chael ym mhob un o'r uchod

- **Hysbysu tîm gwasanaethau cymdeithasol yr awdurdod lleol:**
  - os oes dysgwr ar y gofrestr amddiffyn plant wedi'i wahardd, naill ai am gyfnod penodol neu'n barhaol
  - os yw dysgwr sydd ar y gofrestr amddiffyn plant yn absennol heb esboniad am fwy na dau ddiwrnod ysgol (neu un diwrnod yn dilyn penwythnos)
  - gweithio i ddatblygu cysylltiadau effeithiol gydag asiantaethau perthnasol a chydweithio yn ôl y galw â'u hymholiadau ynghylch materion amddiffyn plant, gan gynnwys mynychu adolygiad cychwynnol yn ogystal â chynadleddau amddiffyn plant a grwpiau craidd a chyflwyno adroddiadau ysgrifenedig i'r cynadleddau
  - cadw cofnodion ysgrifenedig o bryderon am blant (gan nodi'r dyddiad, y digwyddiad a'r camau a gymerwyd), hyd yn oed lle nad oes angen cyfeirio'r mater at yr awdurdod lleol yn syth
  - sicrhau bod yr holl gofnodion yn cael eu cadw'n ddiogel ac mewn lleoliadau dan glo
  - cadw at y gweithdrefnau a nodir gan Lywodraeth Cymru yn *Disgyblu a gweithdrefnau diswyddo i staff ysgol: Canllawiau diwygiedig i gyrff llywodraethol* (gweler llyw.cymru/gweithdrefnau-disgyblu-diswyddo-staff-ysgol)
  - sicrhau bod gweithdrefnau recriwtio a dethol yn cael eu gwneud yn unol â Chanllawiau Llywodraeth Cymru *Cadw dysgwyr yn ddiogel*
  - penodi llywodraethwr ar gyfer diogelu a fydd yn goruchwylio polisi ac arfer amddiffyn plant yr ysgol/coleg.

Cefnogi'r rhai sydd mewn perygl.

Rydym yn cydnabod y gall plant/pobl ifanc sydd mewn perygl, yn dioddef camdriniaeth neu'n profi trais gael eu heffeithio'n fawr gan hynny.

Efallai mai'r ysgol hon/coleg hwn /lleoliad addysg hwn yw'r unig leoliad sefydlog, diogel a dibynadwy sydd ym mywydau plant sydd mewn perygl. Serch hynny, pan fyddant yn yr ysgol/coleg/lleoliad addysg gall eu hymddygiad fod yn heriol ac yn herfeiddiol neu efallai eu bod yn fewnblyg.

Bydd yr ysgol yn ymdrechu i gefnogi'r dysgwr drwy:

- gynnwys cwricwlwm sydd yn annog hunan-barch a hunan-gymhelliant
- ethos yr ysgol/coleg sydd yn:
  - hyrwyddo amgylchedd cadarnhaol, cefnogol a diogel
  - rhoi ymdeimlad o werth i ddysgwyr (gweler adran 2 ar Atal)
- polisi ymddygiad yr ysgol/coleg/lleoliad addysg, sydd wedi'i anelu at gefnogi disgyblion agored i niwed yn yr ysgol/coleg. Bydd yr holl staff yn cytuno ar ddull cyson sy'n canolbwyntio ar ganlyniad ymddygiadol y plentyn ond nad yw'n niweidio ymdeimlad yr unigolyn o hunanwerth. Bydd yr ysgol/coleg/lleoliad addysg yn ymdrechu i sicrhau bod y dysgwr yn gwybod bod elfennau o ymddygiad yn annerbyniol ond ei fod yn cael ei werthfawrogi ac nad yw ar fai am unrhyw gam-drin sydd wedi digwydd

- cysylltu ag asiantaethau eraill sy'n cefnogi'r dysgwr fel swyddogion yr awdurdod lleol – er enghraifft, y gwasanaeth seicoleg addysg, gwasanaethau cymorth ymddygiad neu'r Gwasanaeth Lles Addysg – gwasanaethau iechyd meddwl plant a phobl ifanc, a gwasanaethau eiriolaeth

- cadw cofnodion a hysbysu'r awdurdod lleol cyn gynted ag y bydd achos o bryder yn ailymddangos.

- Mae angen i awdurdodau lleol, cyrff llywodraethu a pherchenogion hefyd allu dangos eu bod wedi ystyried a oes gan blant, gan gynnwys plant unigol, yn eu hardal unrhyw anghenion diogelu penodol yn ychwanegol at y rhai a nodir gan ganllawiau. Os felly, rhaid iddynt fod â pholisïau a gweithdrefnau ar waith i ddiwallu'r anghenion hynny

Pan fydd dysgwr ar y gofrestr amddiffyn plant yn gadael, byddwn yn trosglwyddo gwybodaeth i'r darparwr newydd ar unwaith ac yn hysbysu'r gwasanaethau cymdeithasol.

Anfonir pob atgyfeiriad amddiffyn plant i'r;

Tîm Atgyfeirio Canolog-

☎ 01554 742322 **💻 CRTChildren@carmarthenshire.gov.uk**

Y Tu Allan i Oriau- ☎ 0300 333 2222.

Tîm Diogelu a Phresenoldeb Ysgolion Sir Gar- rhifau cyswllt ar gyfer 01554 742369.

Gwrth-fwlio.

Cofnodir ein polisi ar wrth-fwlio mewn [dogfen ar wahân/polisi ymddygiad yr ysgol/coleg/sefydliad addysg] ac fe'i hadolygir yn flynyddol gan y corff llywodraethu.

Ymyrraeth Gorfforol

Cofnodir ein polisi ar ymyrraeth gorfforol mewn [dogfen ar wahân] ac fe'i hadolygir yn flynyddol gan y corff llywodraethu, yn unol â Chanllawiau'r Llywodraeth *Ymyrraeth ddiogel ac effeithiol – defnyddio grym rhesymol a chwilio am arfau*.

Plant ag anghenion dysgu ychwanegol.

Rydym yn cydnabod, yn ôl ystadegau, mai plant sydd ag anghenion dysgu ychwanegol sydd fwyaf mewn perygl o gamdriniaeth. Mae angen i staff sydd yn gweithio gyda phlant ag anghenion dysgu ychwanegol, fel anableddau dwys a niferus, nam ar y synhwyrau neu broblem emosiynol ac ymddygiadol, fod yn arbennig o sensitif i arwyddion o gamdriniaeth.

	Enw	Llofnod	Dyddiad
Cadeirydd y Llywodrethwyr	W Thomas-Davies		16/10/2024
Pennaeth	Edward Davies		16/10/2024

Dyddiad Adolygiad	Hydref 2026